OIKEUSMINISTERIÖ

MUISTIO

Lainvalmisteluosasto
LsN Salla Silvola

13.11.2015

Eduskunnan lakivaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE PERINNÖNJAON OIKAISUA JA OMAISUUDEN PALAUTUSVELVOLLISUUTTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI (HE 72/2015 vp)

Oikeusministeriö esittää, että edellä mainitun hallituksen esityksen 2. lakiehdotuksena olevaan isyyslakiin (11/2015) tehdään selvyyden vuoksi lain täytäntöönpanotoimien yhteydessä esiin nouseet seuraavat tarkennukset (*ehdotetut muutokset kursiivilla*):

16 § Isyyden tunnustaminen ennen lapsen syntymää

2 momentti

Ilmoitus on annettava henkilökohtaisesti ja tulevan äidin läsnä ollessa terveydenhoitajalle tai kätilölle sen kunnan äitiysneuvolassa *tai neuvolapalveluita kunnan toimeksiannosta tuottavassa yksityisessä terveydenhuollon toimintayksikössä*, jossa syntyvän lapsen äidille ja miehelle on annettu raskaudenaikaisia neuvolapalveluita. Ennen tunnustamisen vastaanottamista osapuolille on selvitettävä tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset.

4 momentti

Terveydenhoitajan, kätilön tai lastenvalvojan, jota 2 ja 3 momentissa tarkoitetaan, on kieltäydyttävä ottamasta vastaan tunnustamista, jos:

1) äiti vastustaa tunnustamista;
2) miehen tai tulevan äidin henkilöllisyyttä ei ole luotettavasti selvitetty;
3) on syytä epäillä, ettei tunnustaja ole lapsen isä; tai
4) on syytä epäillä, että *äiti tai* tunnustaja ei mielentilansa, kielivaikeuksien tai muun syyn vuoksi kykene ymmärtämään tunnustamisen merkitystä.

Uusi 6 momentti

Terveydenhoitajaan ja kätilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan 2 momentissa tarkoitettua tehtävää silloinkin, kun hän ei ole palvelussuhteessa kuntaan tai kuntayhtymään.

Käyntiosoite	Postiosoite	Puhelin	Faksi	Sähköpostiosoite
Kasarmikatu 25 HELSINKI	PL 25 00023 VALTIONEUVOSTO	02951 6001	09 1606 7730	oikeusministerio@om.fi

Perustelut

Pykälän 2 momenttiin ehdotettu tarkennus ja uusi 6 momentti ovat tarpeen siksi, että isyyslain täytäntöönpanotoimien yhteydessä on tullut esiin, että joissain kunnissa lähes kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut on tiettyjä viranomaistehtäviä lukuun ottamatta ulkoistettu yksityisille palveluntuottajille. Jotta isyys voitaisiin myös näissä kunnissa tunnustaa äitiysneuvolassa ennen lapsen syntymää, on säännöstä tarpeen tarkentaa siten, että kätilö tai terveydenhoitaja voi ottaa vastaa isyyden tunnustamisen ennen lapsen syntymää myös kunnan toimeksiannosta neuvolapalveluita tuottavassa yksityisessä terveydenhuollon toimintayksikössä.

Pykälän 4 momentissa säädetään, milloin isyyden tunnustamisen vastaanottamisesta on kieltäydyttävä. Nyt ehdotettavan tarkennuksen mukaan tunnustamista ei voitaisi ottaa vastaan, kun lapsen äiti ei mielentilansa, kielivaikeuksien tai muun syyn vuoksi ei kykene ymmärtämään tunnustamisen merkitystä. Nykyisellään säännös viittaa vain tunnustajan vaikeuksiin ymmärtää tunnustamisen merkitys.